

Op Stapel 2020-11

25 juni 2020

In de rubriek Op Stapel geven de collega's van de afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:
GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Onderwijsorganisatie en -personeel
Guido Liessens
guido.liessens@g-o.be

Had u graag zelf de tekst van het ontwerpdecreet of -besluit nagelezen?
Laat het weten aan:

Jan Brewee
jan.brewee@g-o.be

U kunt er ook terecht met uw commentaar, opmerkingen, bedenkingen en suggesties bij de toelichting.

In deze aflevering:

- **Secundair onderwijs:** allerlei

Ontwerp-BVR tot wijziging van diverse besluiten van de Vlaamse Regering over het secundair onderwijs en over de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepelverenigingen

---

We gaan niet in op de bepalingen over de subsidiëring van studenten- en leerlingenkoepels.

De bepalingen gaan in bij het begin van volgend schooljaar (op de bepaling over het overzitten in 1A of B na, die al ingaat op het einde van dit schooljaar, gezien de opdracht van de delibererende klassenraad).

Voltijds gewoon secundair onderwijs

Het toepassingspercentage voor de uren-leraar *godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing en eigen cultuur en religie* in het voltijds gewoon secundair onderwijs (nu 98%) wordt vanaf volgend schooljaar teruggebracht naar 96,57 % (in lijn met het toepassingspercentage voor de uren-leraar voor niet-levensbeschouwelijke vakken). Dat heeft ook een weerslag op de globale puntenenveloppe. Die wordt immers mede bepaald door het volume uren-leraar.

Voltijds gewoon secundair onderwijs en OV4 van het buitengewoon secundair onderwijs

De (geactualiseerde) bijzondere toelatingsvoorwaarden voor *Integrale veiligheid (Se-n-Se tso)*, *Veiligheidsberoepen* (specialisatiejaar bso) en de nieuwe opleiding *Defensie en veiligheid* (derde graad tso) worden in de regelgeving opgenomen. Voor *Integrale veiligheid* en *Veiligheidsberoepen* gaat het om een verankering in de regelgeving van wat u al kon vinden in de desbetreffende omzendbrief. *Defensie en veiligheid* zal (ten vroegste) vanaf 1 september 2021 georganiseerd kunnen worden, in maximaal zestien onderwijsinstellingen, die daarvoor van de federale overheid een erkenning moeten hebben gekregen.

Voor *Integrale veiligheid* moet de leerling onderdaan zijn van en zijn hoofdverblijfplaats hebben in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of Zwitserland, zoals blijkt uit het identiteitsdocument, en hij mag niet veroordeeld zijn voor correctionele of criminele feiten¹, zoals blijkt uit een uittreksel uit het strafregister dat niet ouder is dan zes maanden. De leerling moet medisch geschikt bevonden zijn, rekening houdend met de specificiteit van de beroepssector. De geschiktheidsverklaring is eenmalig en geldt voor de hele duur van de opleiding, tenzij er een aanleiding is om de geschiktheid te herevalueren. Bij een ongeschiktheidsverklaring in de loop van het schooljaar moet de leerling zijn opleiding stopzetten uiterlijk op het einde van dat schooljaar.

Voor *Veiligheidsberoepen* moet de leerling onderdaan zijn van en zijn hoofdverblijfplaats hebben in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of Zwitserland, zoals blijkt uit het identiteitsdocument, en hij mag niet veroordeeld zijn voor correctionele of criminele feiten¹, zoals blijkt uit een uittreksel uit het strafregister dat niet ouder is dan zes maanden.

Voor *Defensie en veiligheid* moet de leerling onderdaan zijn van en zijn hoofdverblijfplaats hebben in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte of Zwitserland, zoals blijkt uit het identiteitsdocument. De leerling moet medisch geschikt bevonden zijn, rekening houdend met de specificiteit van de beroepssector. De geschiktheidsverklaring is eenmalig en geldt voor de hele duur van de opleiding, tenzij er een aanleiding is om de geschiktheid te herevalueren. Bij een ongeschiktheidsverklaring in de loop van het schooljaar moet de leerling zijn opleiding stopzetten uiterlijk op het einde van dat schooljaar.

---

¹ Op eventuele verkeersinbreuken na (*sic*).

Voor het opleidingsonderdeel dat leidt tot het behalen van het algemeen bekwaamheidsattest *Bewakingsagent (Integrale veiligheid, Veiligheidsberoepen en Defensie en veiligheid)* geldt verder:

- dat de periode tussen de allereerste les tot het behalen van het algemeen bekwaamheidsattest en het laatste examen erover beperkt is tot twee kalenderjaren;
- dat de leerlingen binnen die periode maximaal vier keer (her)examen kunnen afleggen;
- dat de periode tussen het laatste examen van een examenzittijd en het laatste herexamen dat aansluit op die zittijd, maar drie maanden mag bedragen en een herexamen niet later kan plaatsvinden dan de eerste lesdag van het daaropvolgende schooljaar;
- dat binnen eenzelfde schooljaar examens en herexamens van het opleidingsonderdeel in dezelfde school moeten worden afgelegd.

Coronamaatregel: overzitten in 1A en 1B

Een leerling die dit schooljaar het eerste leerjaar A of B met vrucht, maar met beperkingen (oriënteringsattest A, maar met uitsluiting voor bepaalde basisopties/pakketten in het tweede leerjaar), zou beëindigen, kan, na gunstig advies daarover van de delibererende klassenraad², zijn jaar toch overzitten in 2020-21. De ouders moeten daarvoor vooraf advies inwinnen bij een CLB.

Leren en Werken

In de toelichting bij het voorontwerp voor Onderwijsdecreet 30 ([Op Stapel 2020-02](#) van 2 maart 2020) las u dat de Vlaamse Regering, in afwachting van een omzetting naar duaal leren, de opleidingen in het stelsel Leren en Werken zou indelen in vrij programmeerbare opleidingen, opleidingen waarvan ze de programmatie moet goedkeuren, en opleidingen die niét meer geprogrammeerd kunnen worden. Opleidingen die niet naar een duale opleiding geconcordeerd kunnen worden, zullen niét meer geprogrammeerd kunnen worden en de programmatie van opleidingen búiten het bestaande aanbodprofiel van het centrum zal door de Vlaamse Regering goedgekeurd moeten worden. Opleidingen die twee jaar na elkaar (op 1 oktober) niet werden georganiseerd, moeten worden geprogrammeerd vóór ze opnieuw kunnen worden georganiseerd.

Alle nog programmeerbare opleidingen werden gerangschikt volgens inhoudelijke clusters. Als een centrum DBSO in minstens één van de vorige twee schooljaren een opleiding uit een cluster heeft georganiseerd, zijn de overige opleidingen uit de cluster vrij programmeerbaar. In de andere gevallen moet de programmatie worden aangevraagd. Opleidingen uit de cluster "Andere" behoeven altijd goedkeuring door de Vlaamse Regering. Het overzicht van de programmeerbare en niet-programmeerbare opleidingen wordt opgenomen als bijlage bij het BVR van 24 oktober 2008 houdende uitvoering van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

---

² Dat advies wordt opgenomen in het oriënteringsattest. Het model van A-attest krijgt daarvoor een extra-rubriek.

Aanloopcomponent duaal leren en leren en werken

Het besluit bevat een lijst met de organisatoren van de aanloopcomponent (naar duaal leren en leren en werken) en de ondersteuning op de werkplek³.

Studiebekrachtiging duaal leren

De regelgeving op de studiebekrachtiging duaal leren wordt afgestemd op de kwalificatiestructuur. We gaan daar niet verder op in.

OV3 van het buitengewoon secundair onderwijs

De minimale duur van de verplichte individuele leerlingenstage in de kwalificatiefase (op het laatste jaar na) bedraagt vijf dagen; de maximale duur vijftien dagen.

De klassenraad kan de maximale duur verlengen, tot zestig dagen – en ook langer: maar dát kan ze alleen als ze voor de betrokken leerling (op individuele basis) een bijkomende motivering opstelt (ook dat stond al in een ministeriële omzendbrief; nú staat het dus ook mooi in de regelgeving).

Curriculumdossiers

Een curriculumdossier is een bundeling van alle onderwijsdoelen van een structuuronderdeel. Het wordt gezamenlijk door de onderwijsverstrekkers ontwikkeld en voor goedkeuring aan de Vlaamse Regering voorgelegd. De regelgeving voorzagt tot nog toe wel in een procedure wanneer er geen curriculumdossier wordt ingediend, maar bepaalde niet hoe het verder moet als het curriculumdossier niét wordt goedgekeurd.

Een curriculumdossier dat niét wordt goedgekeurd, gaat terug naar de ontwikkelaars, die een maand de tijd hebben om het te herwerken. De Vlaamse Regering beslist daarna binnen twee weken.

Komt er uiteindelijk geen goedkeuring, of werd er simpelweg geen curriculumdossier ingediend, dan ontwikkelt AHOVOKS er zelf een.

Bij de toetsing of een curriculumdossier aan de decreetgeving voldoet, wordt als het gaat om een structuuronderdeel dat ook duaal kan worden georganiseerd (naast AHOVOKS en de onderwijsinspectie), ook het beleidsdomein Werk betrokken.

---

³ Artikel 357/24 van de Codex Secundair Onderwijs: “Tijdens de periode waarin de leerling niet beschikt over een overeenkomst of tijdens de periode van arbeidsdeelname kan er worden voorzien in extra begeleiding voor de leerling. Die extra begeleiding is mogelijk na overleg met de eventuele onderneming, de aanbieder duaal leren en de leerling. De noodzaak ervan wordt opgenomen in het opleidingsplan van de leerling. De extra begeleiding wordt in de eerste plaats geboden door de aanbieder duaal leren. Die aanbieder kan daarvoor ondersteuning vragen van een organisator. Deze extra ondersteuning kan nooit ter vervanging van de voorziene trajectbegeleiding worden ingericht. De Vlaamse Regering kan het verdere kader uitwerken waarbinnen zulke ondersteuning vorm dient te krijgen.”

Zodra – in het kader van de modernisering van het secundair onderwijs – curriculumdossiers in voege treden, zijn die ook van toepassing op duale structuuronderdelen. In afwachting wordt daar met standaardtrajecten gewerkt. De (extra-)rubrieken uit de standaardtrajecten zullen moeten worden verwerkt in de curriculumdossiers voor structuuronderdelen die ook duaal kunnen worden georganiseerd:

- een clustering van beroepsgerichte competenties, gebaseerd op een of meer beroeps-kwalificaties of een of meer deelkwalificaties voor de modulaire organisatie;
- de werkplekcomponent: het gemiddelde aantal uren per week op jaarbasis, de geldende overeenkomst alternerende opleiding en de contexten waarop de werkplekcomponent van toepassing is, zoals afgesproken in de sectorale partnerschappen;
- het aanloopstructuuronderdeel dat, afgeleid van het curriculumdossier, georganiseerd kan worden;
- de onderliggende beroepskwalificatie die van rechtswege studievoortgang toelaat.

Matrix

Verder bevatten de bijlagen bij het wijzigingsbesluit aanpassingen aan de matrix en de tabel met concordanties (van oude naar nieuwe opleidingen).

Formeel liepen de onderhandelingen enkel over de bepaling die het aanwendingspercentage voor de levensbeschouwelijke vakken verlaagt.

oOo

Het **GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap** gaat akkoord met het ontwerp.

Maar het GO! heeft ook bedenkingen:

- bij het afsluiten van de onderhandelingen over het voorontwerp voor onderwijsdecreet 30 ging de overheid het engagement aan “*met de stakeholders een aanpak te bespreken voor jongeren die nog niet klaar zijn voor duaal leren. Daarin blijven de onderwijs- en opleidings-verstrekkingen in het kader van leren en werken aanbieders van kwalificerende trajecten.*”
Er is nog altijd geen klaar zicht op wat een aanloopfase voor die groep kwetsbare jongeren al dan niet vermag. De drastische reductie nú, in deze fase, van het aantal duale opleidingen dat leidt tot een onderwijskwalificatie op niveau 2, lijkt het GO! dan ook, op zijn minst, voorbarig. Voeg daarbij het wegvallen van de mogelijkheid voor besturen om flexibel te programmeren op maat van de leerling die zich aanmeldt in het stelsel *leren en werken*. De marge voor onderwijsverstrekkingen om ook die kwetsbare jongeren een haalbaar kwalificerend traject aan te reiken, wordt behoorlijk smal;
- het kwansuis opduiken in de matrix van *Freinetpedagogie*, structuuronderdeel in de tweede graad, verrast. Met het oog op het advies dat de overheid specifiek over *Freinetpedagogie* aan de VLOR had gevraagd, ging het GO! ervan uit dat de Vlaamse Regering er zich apart zou over buigen. *Freinetpedagogie* is een wijze van aanpak, een onderwijsmethode (per definitie een bevoegdheid van (alleen) de schoolbesturen), geen onderwijsinhoud, aftoetsbaar aan eindtermen.